

Fällning av träd på tomter

I denna anvisning berättas om lovförfarandet som gäller fällning av träd. Anvisningen följs på alla tomter i Helsingfors oberoende av deras innehavare.

I denna anvisning berättas när träd kan fällas utan att man ansöker om lov och när fällning kräver ett lov för miljöåtgärder.

Träd kan enligt denna anvisning fällas utan lov endast en gång.

Innehåll

Lovplikt.....	2
Utlåtande om miljöåtgärder.....	3
Lov för miljöåtgärder.....	3
Träd som fällts utan lov	4
Farliga träd på en tomt	4
Träd som orsakar men på tomtgränsen	5
Inlösning av fällda träd på stadens tomter.....	5
Beaktande av naturvårdslagen	5
Flygekorrar och fladdermöss	5
Fåglar.....	5
Mer information	7
Bestämmelser	7
Övrigt.....	7
Foton	7

Lovplikt

Enligt 31 a § i byggnadsordningen för Helsingfors får träd på en bebyggd tomt fällas av grundad anledning utan lov för miljöåtgärder, om åtgärdens inverkan på tomten och miljön är ringa. Man måste ändå lämna kvar tillräckligt många träd på tomten.

Fällandet av träd anses ringa, då alla följande villkor uppfylls:

- Högst fem (5) stycken träd fälls och träd kvarstår på tomten ännu efter fällandet.
- I detaljplanen ingår inga antals-, skydds- eller andra bestämmelser gällande träden i fråga på tomten och inte heller några bestämmelser om bibehållandet av miljön. Sådana är till exempel "Träd som ska bevaras", områdesbeteckning A/s "kvartersområde där miljön bevaras" eller "del av tomt, där det ska finnas träd".
- Träden får inte vara betydande med tanke på landskapsbilden, såsom ståtliga gamla solitärträd, trädgrupper, alléer eller liknande, som om de försvinner skulle ha en väsentligt utarmande inverkan på miljön. Betydelsen med tanke på landskapsbilden fastställer vid behov byggnadstillsynsmyndigheten.
- För fällning av träd som växer på gränslinjen erhålls grannens samtycke. Med det avses att trädets stam växer på gränslinjen.
- Trädet saknar häckande fåglar eller håligheter, holkar eller risbon som flygekorrar eller fladdermöss använder, och träden som ska fällas inte ligger på en rutt där flygekorrar rör sig. Förekomster av flygekorrar och fladdermöss kan kontrolleras i Helsingfors karttjänst under Miljö och natur.

Som ett grundat skäl att fälla träd betraktas till exempel det, att trädet riskerar att falla dvs. är farligt eller att det är dött; att trädet växer så nära intill en byggnad, att det kan skada byggnaden, täckdiken eller grundkonstruktioner; att trädet har drabbats av en sådan växtsjukdom, som inte kan botas med behandling eller att trädet drabbats av röta.

Något grundat skäl att fälla ett träd är till exempel inte att trädet skräpar ned med löv eller barr eller att trädet orsakar skugga.

Om ovan nämnda villkor för fällning av träd inte uppfylls, bör man ansöka om ett utlåtande om projektets ringa inverkan (utlåtande om miljöåtgärder) från byggnadstillsynen.

Utlåtande om miljöåtgärder

Om utlåtande om miljöåtgärder ansöks via tjänsten Lupapiste (www.lupapiste.fi).

Som bilaga till ansökan krävs:

- En planritning, som visar var träden som ska fällas och träden som bevaras är belägna på tomten och vilka trädslag det rör sig om. Vid behov räcker det med en för hand ritad plan.
- Foton på träden som ska fällas.
- En skriftlig bedömning av trädens skick (såsom en arborists utlåtande), om en sådan finns. Vid behov kan myndigheten förutsätta att en bedömning av trädens skick utarbetas som grund för beslutsfattandet.

I Helsingfors stads karttjänst ska kontrolleras bland annat förekomster av flygekorrar och fladdermöss.

Om en åtgärd i byggnadstillsynen inte kan betraktas som ringa, krävs ett lov för miljöåtgärder för att träden ska kunna fällas. Om ett lov för miljöåtgärder ansöks via tjänsten Lupapiste (www.lupapiste.fi).

Lov för miljöåtgärder

Då man ansöker om ett lov för miljöåtgärder bör projektet ha en utsedd huvudprojekterare, såsom en landskapsarkitekt.

Som bilaga till ansökan om lov krävs:

- En detaljplan (skala 1:500), av vilken projektets innehåll, åtgärdsområdets avgränsning och detaljplanbestämmelserna gällande området framgår.
- En plan över ersättande planteringar / en miljöplan / gårdsområdesplan (skala till exempel 1:200)
- Foton av området.
- Ett skriftligt utlåtande av en arborist över trädens skick vid behov.

I Helsingfors stads karttjänst ska kontrolleras bland annat förekomster av flygekorrar och fladdermöss.

Byggnadstillsynen kan vid behov

- förutsätta även andra kompletterande planer som grund för beslutsfattandet.
- be om sådana myndighetsutlåtanden om ansökan som avses i bygglagen.

Träd som fällts utan lov

Om träd på en tomt fällts utan lov så att fällandets inverkningsområde på tomten är större än ringa, ska på tomten planteras nödvändig mängd stora trädplantor.

Byggnadstillsynsmyndigheten förordnar vid behov om plantering av ersättande träd.

Bild 1. En stålig ek med betydande värde för landskapsbilden, som skulle ha en stor utarmande inverkan på landskapet om den försvann.

Farliga träd på en tomt

Byggnadsordningen ålägger innehavaren av en fastighet att utöva tillsyn över trädens skick på fastigheten och vid behov vidta åtgärder såsom ansöka om lov. Om innehavaren av en fastighet försummar sin tillsynsskyldighet och ett träd därför faller, svarar innehavaren av fastigheten för skadorna som trädet orsakar andra.

Ett träd som orsakar **omedelbar fara** för sin omgivning får man fälla utan lov. Att trädet är farligt ska ändå vid behov kunna påvisas även i efterhand. Byggnadstillsynsmyndigheten kan ålägga innehavaren att plantera ett nytt motsvarande träd i stället för det träd som fällts som farligt.

Om en omedelbar fara inte föreligger, följs normalt lovförfarande även för träd som är i dåligt skick.

Träd som orsakar men på tomtgränsen

Lagen angående vissa grannelagsförhållanden ger innehavaren av en tomt rätt att ta bort grenar och inträngande rötter från grannens mark, om de orsakar men. Den part som upplever menet ska i första hand be trädets innehavare ta bort rötterna och grenarna. Först i det fall att trädets innehavare inom skälig tid inte agerar efter begäran, kan den som upplever menet själv ta bort rötterna och grenarna. Borttagningsrätten gäller endast fram till rålinjen, inte över den.

Lagen om vissa grannelagsförhållanden övervakas av polisen och tvistemål som faller under lagen avgörs vid tingsrätten. Mål gällande lagen hör inte till byggnadstillsynens befogenheter.

Inlösning av fällda träd på stadens tomter

Träd som ska fällas på en bebyggd arrendetomt som staden innehar får arrendatorn själv behålla. Om arrendatorn inte vill ha träden, kan arrendatorn överenskomma med Staras miljöförvaltnings skogstjänster om leverans av dem till stadens mottagningsplats.

Beaktande av naturvårdslagen

Flygekorrar och fladdermöss

Att förstöra och försämra flygekorrars och fladdermöss föröknings- och rastplatser är förbjudet utan ett sådant undantagsbeslut som avses i naturvårdslagen.

Flygekorrars och fladdermöss kartlagda förekomstområden kan kontrolleras i Helsingfors Karttjänst. Utöver de kartlagda områdena kan förekomster finnas också på annat håll.

Om en fällning är nödvändigt på grund av säkerheten eller byggande, **bör innehavaren till fastigheten omedelbart kontakta Helsingfors stads miljötjänsters** enhet Miljöskydd och ledning. Miljötjänsterna konsulterar vid behov Tillstånds- och tillsynsverket. Om beslut om avvikelser från naturvårdslagen ansöks hos Tillstånds- och tillsynsverket.

Fåglar

Fåglars häckningsträd får inte fällas och då träd fälls får häckande fåglar inte störas **under tiden 1.4.–31.7.**

Om det är nödvändigt att fälla träd under fåglarnas häckningstid, ska den som påbörjar projektet med hjälp av en fågelexpert säkerställa att häckande fåglar inte förekommer i träden (BO 31 a §). Så säkerställs fåglarnas häckningsfrid enligt naturvårdslagen.

Experten bör vara en ornitolog eller någon annan person som tillräckligt väl känner till fåglarnas häckningssätt. Mer information ger Helsingfors stads miljötjänsts enhet Miljöskydd och ledning.

Bild 2: Följ med fåglarnas häckning. Häckande fåglar får inte störas under tiden 1.4.–31.7.

Mer information

Bestämmelser

- Detaljplaner. Helsingfors geodatatjänsts Karttjänst på webben
- Byggnadsordningen för Helsingfors stad 2023, 31 a § och 52 §
- Lagen om vissa grannelagsförhållanden 1920, 8 §
- Bygglagen 751/2023 53 §, 54 §
- Naturvårdslagen 9/2023

Övrigt

- **Bedömning av trädens skick**

Privata arborister. Kontaktuppgifter finner man bland annat på Suomen Puun hoidon Yhdistys ry:s webbplats.

- **Flygekorrar**

Ett uppdaterat utredningsmaterial kan läsas på Helsingfors stads karttjänst under Miljö och natur.

- **Fladdermöss**

Ett uppdaterat utredningsmaterial kan läsas på Helsingfors stads karttjänst under Miljö och natur.

Foton

- Bilder 1, 2: Helsingfors stads byggnadstillsyn